

Nr 69

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 23 oktober 1959 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 178, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

Förslag framlägges till vissa ändringar i stämpelförordningen, föranleda av ändrade regler om utformningen av gravationsbevis. Härjämte föreslås en av kostnadsutvecklingen betingad höjning av stämpelavgiften å gravationsbevis.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften

Härigenom förordnas, att 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av 3 § se 1959:268 och av 23 § se 1929:143.

1 *Bihang till riksdagens protokoll 1959. 7 saml. Nr 69*

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.

<i>Bevis</i> angående anteckning om innehav av inteckningshandling eller uppvisande av sådan handling					<i>fritt</i>					
» gravations-	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—
» Anteckning å gravationsbevis, vilken innehåller allenast komplettering av beviset med uppgift som omförmåles i 3 § tredje stycket kungörelsen den 25 februari 1921 med vissa bestä- melser att iakttaga vid utfärdande av gravationsbevis rörande fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt samt av äganderättsbevis och bevis om innehav av tomträtt eller vattenfallsrätt, är fri från stämpel.										
» å dom eller utslag, huruvida talan där- emot fullföljts, såvida beviset utfärdas för någon, som i målet åtnjutit fri rättegång					<i>fritt</i>					

23 §.

Där ej enligt 7 § frihet från stämpel äger rum, skola till utdrag av inteckningsprotokoll användas de under 22 § 1 mom. a) omförmålda särskilda helarksstämplarna.

Till handlingar, — — — dubbla beläggningsstämplar.

Om användande — — — rubriken skuldebrev.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande i anledning av proposition nr 162 väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen de likalydande motionerna I: 567 av herr *Per-Olof Hanson* samt II: 680 av herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Wedén*, vari hemställets,

A) att riksdagen — i samband med behandlingen av de genom Kungl. Maj:ts proposition nr 162 aktualiserade budgetfrågorna — måtte besluta i motionerna angivna höjningar av stämpelavgifterna samt i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om motsvarande ändringar i expeditionslösenförordningen,

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningsändring.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 680.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes i propositionen å sid. 3—5.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

Motionärerna uttalar att taxorna i stämpelförordningen och expeditionslösenförordningen är föråldrade, bl. a. genom att de icke avpassats efter penningvärdets fall. För domstolsväsendet, som i detta avseende torde spela den största rollen, synes det rimligt att avgifterna åtminstone i huvudsak täcker statsverkets kostnader. Så är emellertid nu icke på långt när fallet. En utredning rörande översyn av stämpel- och expeditionslösenförordningarna pågår visserligen och förslag lär vara att vänta från utredningens sida under år 1960. Detta betyder att ett på detta förslag byggt beslut kan träda i tillämpning tidigast den 1 juli 1961 och sannolikt först vid en ännu senare tidpunkt. Då det här gäller taxor, som är orimligt låga och som medför en synnerligen betydande minskning av statsinkomsterna i förhållande till vad som kan anses rimligt, bör redan från årsskiftet 1959—60 en provisorisk höjning ske av avgifterna i vissa fall. Ändringar i stämpelförordningen beslutas av riksdagen, medan det ankommer på Kungl. Maj:t ensam att besluta om ändringar i lösenförordningen. Båda beloppen tillföres statsverket, dock med undantag för främst expeditioner vid rådhusrätterna, där lösenbeloppet tillfaller stadens kassa. Motionärerna hemställer att riksdagen måtte besluta om höjning av avgifter i stämpelförordningen enligt följande. Då den ifrågasatta höjningen bör bedömas med hänsyn till den sammanlagda avgiften, avgives i nedanstående tablå denna i främsta rummet, varjämte inom parentes angives avgiften enligt stämpelförordningen. I uppställningen här bortses från inteckningskontrollstämpel (25 öre), som i vissa fall skall åsättas.

Expeditionens art	Nuvarande avgift kronor	Föreslagen avgift kronor
Bevis ang. inskrivningsdomares beslut tecknat å företedd handling, om det avser bifall, vilandeförklaring eller avslag	7 (1)	12 (6)
» för införing å varje upplägg utöver det första	1 (—)	2 (—)
» , lagfarts-	2 (1)	4 (2)
» , gravations- (ej betr. järnväg)	6 (1)	10 (5)
för envar av 2:a och 3:e fastigheten ytterligare	2 (—)	3 (—)

Expeditionens art	Nuvarande avgift kronor	Föreslagen avgift kronor
Bevis för envar av 4:e t. o. m. 40:e fastigheten ytterligare	1 (—)	2 (—)
» » av övriga fastig- heter	0: 50 (—)	1 (—)
» , äganderätts- för envar av 2:a och 3:e fastigheten yt- terligare	3 (1)	6 (4)
» » av övriga fastig- heter ytterligare	1 (—)	2 (—)
» » av övriga fastig- heter ytterligare	0: 50 (—)	1 (—)
Bevis ang. anteckning om innehav av inteckningshandling eller uppvisande av sådan handling	1 (—)	3 (2)
Bevis, taxerings-	2 (1)	4 (3)
Körkort för bil eller motorcykel	10 (10, i vissa fall 8) ¹	20 (20, i vissa fall 18)
» efter återkallelse	20 (20, i vissa fall 18)	40 (40, i vissa fall 38)
» duplett	2 (2, i vissa fall 1)	5 (5, i vissa fall 4)
Pass, rese-, till land utom Skandi- navien	10 (8)	20 (18)

Vidare bör som en följd av år 1959 vidtagen ändring i stämpelförordningen rörande avskrifter avgiften för »Protokoll, annat», som utgives till lösningsskyldig part, höjas från 1 till 3 kronor.

Med de här ovan berörda avgifterna sammanhänger nära föreskrifter i 2 kap. stämpelförordningen om stämpelbeläggning av ansökningar. Avgiften är 10 kronor för ansökan om stämning och 5 kronor för annan ansökning. Dessa avgifter bör höjas till 20 respektive 10 kronor.

Enligt kungl. förordningen den 30 juni 1943 angående kommissionärsavgift i domsagorna utgör avgiften för anlåtande av kommissionär 1 kr. för första ärendet och 50 öre för följande, som samtidigt mottagits från samma uppdragsgivare, dock sammanlagt högst 15 kronor. Dessa avgifter, som uttages genom stämpelbeläggning och tillfaller statsverket, bör höjas till 2 kronor resp. 1 krona, varjämte maximibeloppet anser motionärerna böra höjas till 20 kronor.

De föreslagna avgiftshöjningarna torde komma att medföra en inkomstökning för statsverket å mellan 5 och 10 miljoner kronor per år.

Utskottet

Genom kungörelse den 23 oktober 1959 har med verkan från och med ingången av nästa år vissa ändringar vidtagits i den s. k. gravationsbeviskungörelsen, som innehåller föreskrifter om vilka uppgifter som skall ingå i gravationsbevis rörande fast egendom m. m. Ändringarna innebär bl. a. att vissa uppgifter, som hittills varit obligatoriska i dessa bevis, ej längre behöver medtagas; uppgifterna skall inflyta endast om det begäres av bevisets beställare. De nya föreskrifterna leder till att gravationsbevisen i allmänhet kan förenklas.

I den föreliggande propositionen föreslås vissa ändringar i 1914 års stämpelförordning. I syfte att främja användningen av de förkortade gravationsbevisen föreslås att komplettering av ett utfärdat förkortat bevis med sådana uppgifter, som ej längre blir obligatoriska, skall kunna erhållas utan ytterligare kostnad för beställaren. Vidare förordas att den nuvarande bestämmelsen i 23 § stämpelförordningen att gravationsbevis skall skrivas på papper, som är försett med stämpeltryck, helarksstämplar, utgår.

Gentemot vad sålunda föreslagits i propositionen har utskottet inte funnit anledning till erinran utan tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

I fråga om storleken av grundavgiften för gravationsbevis ifrågasätter föredragande departementschefen en höjning med fyra kronor. I propositionen föreslås att riksdagen beslutar höja den grundavgift som utgår enligt stämpelförordningen med två kronor. En lika stor höjning av avgiften enligt expeditionslösenförordningen förutsättes skola vidtagas genom beslut av Kungl. Maj:t. Jämkningsen av avgifterna får betraktas såsom provisorisk i avbidan på att pågående utredning på detta område slutföres. Även i de förevarande motionerna föreslås en höjning av grundavgiften för gravationsbevis med fyra kronor, vilken höjning emellertid motionärerna ansett böra i sin helhet uttagas i form av höjd stämpelavgift.

Utskottet vill för sin del tillstyrka att nämnda grundavgift höjes med fyra kronor. Höjningen bör lika fördelas på stämpelavgift och expeditionslösen.

I de föreliggande motionerna har utöver vad nyss angivits föreslagits höjningar av olika avgifter i stämpelförordningen och lösenförordningen. Sammanlagt skulle de föreslagna avgiftshöjningarna medföra en inkomstökning för statsverket å mellan 5 och 10 miljoner kronor per år. I anledning härav får utskottet erinra om att utskottet under vårsessionen hade att ta ställning till motionsyrkanden om en allmän höjning av nämnda avgifter. Utskottet framhöll då i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 46 att med hänsyn till pågående utredning höjningar av stämpelavgifterna icke borde ifrågakomma utöver vad som föreslagits i den samtidigt behandlade propositionen nr 132. Utskottet underströk vidare önskvärdheten av att utredningsarbetet bedrevs så skyndsamt som omständigheterna medgav. Enligt utskottets uppfattning talar alltjämt starka skäl mot att innan utredningens arbete avslutats — vilket enligt uppgift kan beräknas ske under nästkom-

mande år — i större omfattning vidtaga ändringar i nu gällande avgiftssystem. Utskottet anser sig därför böra avstyrka bifall till yrkandena i motionerna I: 567 och II: 680.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 178 och med avslag å de likalydande motionerna I: 567 av herr Per-Olof Hanson samt II: 680 av herrar Gustafsson i Skellefteå och Wedén, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Stockholm den 3 december 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Oscar Carlsson, Bengtson och Wärnberg; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Sundström*, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv*, Allard, Magnusson i Borås, Gustafson i Göteborg*, Wiklund*, Larsson i Luttra och Rydén*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Nilsson* i Svalöv, *Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg och *Rydén*, vilka

dels ansett att den del av utskottets yttrande som börjar å s. 5 rad 13 nedifrån med orden »I de» och slutar å s. 6 rad 3 uppifrån med orden »motionerna I: 567 och II: 680» bort ha följande lydelse:

»Som framhållits i motionerna I: 567 och II: 680 är taxorna för ifrågasvarande avgifter föråldrade bl. a. genom att de inte avpassats efter penningvärdets fall. Det synes vara rimligt, att avgifterna åtminstone i huvudsak täcker statsverkets kostnader för de expeditioner som det här är fråga om. Så är nu icke på långt när fallet. En utredning rörande översyn av stämpel- och expeditionslösenförordningarna pågår visserligen sedan lång tid tillbaka. Men ett förslag från utredningen torde icke vara att vänta förrän under loppet av nästa år, vilket innebär att ett på denna utredning grundat

beslut skulle kunna träda i tillämpning tidigast den 1 juli 1961 och sannolikt vid en ännu senare tidpunkt. Då det såsom framhållits i motionerna gäller taxor, som är orimligt låga, delar utskottet uppfattningen att en provisorisk höjning vidtages av avgifterna i vissa fall redan från årsskiftet 1959/60. Förslag om en provisorisk höjning har framförts dels i Kungl. Maj:ts proposition nr 178 och dels i de nu behandlade motionerna. Utskottet tillstyrker för sin del att en höjning av provisorisk karaktär vidtages på de punkter som föreslagits i motionerna dock med den ändringen att i vad gäller gravationsbevisen Kungl. Maj:ts förslag synes böra följas.

Ändringar i stämpelförordningen beslutats av riksdagen medan det ankommer på Kungl. Maj:t ensam att besluta om ändringar i lösenförordningen. Båda beloppen skall emellertid tillföras statsverket i form av stämpelavgift dock med undantag för främst expeditioner vid rådhusrätterna, där lösen tillfaller stadens kassa. Riksdagsbeslut skall sålunda avse endast avgiften enligt stämpelförordningen. De ändringar i expeditionslösenförordningen, som samtidigt föranledes av det i motionerna framlagda förslaget — mot vilket utskottet icke har något att erinra utom vad avser gravationsbevisen — förutsättes Kungl. Maj:t skola vidtaga i särskild ordning.

Utskottet framlägger nedan förslag till erforderliga ändringar i stämpelförordningen.

Såsom motionärerna föreslagit torde också i samband med justering av taxorna enligt stämpelförordningen kommissionärsavgifterna i domsagorna höjas. Utskottet tillstyrker det i motionerna framlagda förslaget och framlägger nedan förslag till ändring av ifrågavarande förordning.

Utskottet vill framhålla, att även efter de höjningar som utskottet här förordat kommer avgifterna fortfarande att vara måttliga. Men en anpassning skulle ske till det förändrade penningvärdet. Utskottet beräknar att avgiftshöjningarna skulle medföra en inkomstökning för statsverket på 7 milj. kronor för helt år.»

dels ock ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen i anledning av propositionen nr 178 och de likalydande motionerna I: 567 av herr Per-Olof Hanson samt II: 680 av herrar Gustafsson i Skellefteå och Wedén måtte antaga följande författningsförslag

1) Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften

Härigenom förordnas, att 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff.

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Bevis</i> angående inskrivningsdomares beslut, tecknat å företedd handling	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bevis</i> angående anteckning om innehav av inteckningshandling eller uppvisande av sådan handling	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
» gravations-	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—
» Anteckning å gravationsbevis, vilken inefattar allenast komplettering av beviset med uppgift som omförmales i 3 § tredje stycket kungörelsen den 25 februari 1921 med vissa bestämmelser att iakttaga vid utfärdande av gravationsbevis rörande fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt samt av äganderättsbevis och bevis om innehav av tomträtt eller vattenfallsrätt, är fri från stämpel.	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
» äganderätts-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» å dom eller utslag, huruvida talan där emot fullföljts, såvida beviset utfärdas för någon, som i målet åtnjutit fri rättegång	fritt									
<i>Bevis</i> lagfarts-, angående fång till fast egendom, där varken taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, som beviset avser, uppgår till 1 000 kronor .. eljest	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bevis</i> , som avses i 71 § 2. andra stycket kyrkobokföringskungörelsen	fritt									
» taxerings-	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» annat	1	—	1	—	1	—	2	—	2	—
<i>Körkort</i> , för bil eller motorcykel, då, efter återkallelse, nytt körkort utfärdas	38	—	—	—	40	—	—	—	—	—
då det eljest utfärdas	18	—	—	—	20	—	—	—	—	—
duplett av	4	—	—	—	5	—	—	—	—	—
<i>Pass</i> , fartygs-:	fritt									
fiskepass	fritt									
hamnpass	fritt									
trafikpass	fritt									
tullpass:	fritt									
för fartyg, vars nettodräktighet icke överstiger 10 ton	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—
för annat fartyg	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
årspass	fritt									
rese-:	fritt									
främlingspass; se <i>Främlingspass</i> .	fritt									
för den, som reser i kronans ärende ..	fritt									
för annan person:	fritt									
till inrikes orter	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
till utrikes orter:										
sjömans-	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
kollektiv-	10	—	—	—	10	—	—	—	10	—
samt därjämte för varje deltagare utöver tio	—	50	—	—	—	50	—	—	—	50
annat:										
till Uleåborgs län i Finland, för invånare i Torneå fögderi					<i>fritt</i>				2	—
till Finland i övrigt, Danmark eller Norge	4	—	—	—	4	—	—	—	4	—
till annat land	18	—	—	—	18	—	—	—	18	—
<i>Protokoll</i> annat:										
som vid hovrätt eller högsta domstolen utgives till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyldig att lösa detsamma:							2	—	2	—
varje ark	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Innefattar protokollet slutligt beslut, tillkommer härför 15 kronor samt ytterligare 10 kronor för varje dag, då sammanträde för muntlig förhandling hållits i målet eller ärendet.										
som hos annan myndighet utgives till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyldig att lösa detsamma:										
första arket	3	—	3	—	6	—	8	—	8	—
varje av de övriga	3	—	3	—	4	—	4	—	4	—
som eljest utgives; lika med <i>Avskrift</i> .										

2) Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 30 juni 1943 (nr 424) angående kommissionärsavgift i domsagorna

Härigenom förordnas att 2 § förordningen den 30 juni 1943 angående kommissionärsavgift i domsagorna skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Kommissionärsavgiften utgör för uttagande och översändande av expeditioner jämte ingivna handlingar 2 kronor; för anskaffande och översändande av avskrift, bevis eller annan handling 2 kronor; samt för meddelande av underrättelse 2 kronor. För ingivande — — — ej avgift.

Skall gravationsbevis uttagas och översändas i sammanhang med expedition i inskrivningsärende, *eller* skall lagakraftbevis eller bevis om anmält vad anskaffas i sammanhang med uttagande och översändande av utslag i målet, *eller* erhåller kommissionären eljest av samma person samtidigt flera uppdrag rörande samma ärende eller uppdrag att tillhandagå i flera ärenden, utgår avgiften med 1 krona för varje uppdrag eller ärende utöver det första, dock ej med sammanlagt högre belopp än 20 kronor. Vid samtidigt meddelande av underrättelser rörande flera uppdrag eller ärenden beräknas ej avgift för mera än ett meddelande.

Den som — — — nödig postbefordringsavgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.